

Inserati se sprejemajo in velja trisporna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanske ulice št. 44.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Naš deželni zbor.

V kratkem se ima sniti kranjski deželni zbor. Avstrijska ustava pač še ni videla tako nenaravne skupščine, kakor je ta zbor v svoji sedanji sestavi. Tu odločuje večina, ki zastopa morda komaj dvajseti del deželnega prebivalstva, toraj ne more sklepati v imenu dežele, ampak le v imenu majhne, neznatne klike, ki v deželi s svojim programom nima nobene opravičenosti. In kakošna je ta večina? Tu sedi vsled čudnega volilnega reda deset poslancev iz takozvanega velikega posestva. Znano pa je materijalno stanje naših 110 „grajšakov“, da so mnogi iz njih v veliki stiski, da se nekteri njih še dobremu kmetu primerjati ne more, in da vsi skupaj ne plačujejo toliko davka, ko ena sama večja občina, ki morda niti ednega poslanca sama za se izvoliti ne sme. Ker naši „grajščaki“ v svoji sredi menda ne najdejo 10 za ta posel sposobnih mož, šli so celo k meščanom na posodo po možé, tako da Dežman in Laschan zastopata „veliko“ posestvo!

Nadalje sedita v zboru dva poslanca kupčijske zbornice, Dreó in Schaffer, ki po zadnjih volitvah te zbornice, ki so jej narodno lice nazaj dale, niti ne moreta trditi, da v resnici zastopata kupčijsko zbornico, ker je ta od nju zdaj vse drugačnega mnenja, in si morata omenjena dva poslanca vsak čas svestu biti, da dobita od tiste zbornice ne zaupnico, ki jo imata zastopati. In če prav kupčijska zbornica take nezaupnice faktično ne izreče (kar bi pa skoraj potrebno bilo),

je vendar vsakemu znano, da Dreó in Schaffer ne živata več zaupanja trgovinske kamore, in da bi se morala poslanstvu odpovedati, ko bi kaj rahločutnosti v sebi imela.

Nadalje bomo videli med poslanci gosp. Kalteneggerja kot zastopnika ljubljanskega mesta. Ali pa zamore g. Kaltenegger ljubljansko mesto zastopati, ko vendar ni več v nobeni dotiki z našo deželo, odkar je prestavljen na Dunaj? Ali more misliti na potrebe Ljubljane, ako hoče svojo službo v oddaljenem Dunaji vestno oskrbovati? Ravno tako je z g. Vestnekom. On kot okrajni glavar na Štajarskem mora vendar tamošnje razmere študirati, če hoče svoj posel dobro opravljati; ali mu potem zamore še toliko časa ostajati, da bi premišljeval o zadevah kranjskih? Če kje, je tukaj prislovica na svojem mestu, da nihče ne more dvema gospodoma služiti; ali bo svojo dobro plačano službo zanemarjal in v Ljubljani naklepe koval zoper tisto vlado, ki mu kruh daje, ali pa bo v prvi vrsti mislil na svojo službo v Gradcu, potem pa mu bodo potrebe kranjske dežele deveta briga.

Kaj hočemo še reči o drugih poslancih nemškutarskih? Ne bomo vnovič naštevati vseh dogodkov in nepostavnost, ki so jim pomagale do večine, samo to povdarjamo, da Hočevar, Kecelj, Gariboldi in dr. Deu ne bi sedeli v deželnem zboru, ko bi ne bilo tedaj silnega vladnega pritiska, uradniške pomoči in samovoljnosti in še več tacih čudnih pripomočkov; toraj tudi ti štirje poslanci niso pravi zastopniki ljudstva. Sicer sta bila pa tudi Kaltenegger in Schrey v Ljubljani le z vladnim pri-

tiskom izvoljena. Taka je sedanja večina deželnega zbora. Ona sama menda čuti neopravičenost svojega obstanka, sama mora sprevideti nenaravnost svojega položaja. K temu še pride, da deželni zbor zdaj nima niti predsednika, ker deželni glavar ni še imenovan, njegov namestnik vit. Bleiweis pa je prosil odveze od tega dostojanstva.

Kakor jabelko, ki samo z drevesa pade, tako je tudi ta deželni zbor zrel — za razpust in vendar se še plašijo pred tem korakom! Zakaj naj bi to nenaravno stanje trpelo še daljše dve leti? — Kaj bodo naši poslanci sklenili, ne vemo, pa toliko se nam zdi, da je tudi njim že potrpežljivost pošla. Bomo videli!

Kaj bo?

Čem bolj se bliža čas, ko se imajo sniti deželni zbori, tem živahnjejši se od vseh strani poprašuje, kaj mislijo storiti naši deželni poslanci? Že zadnjič smo rekli, da si v tem prašanji nikakor ne pripisujemo mero-dajne besede in da reč prepustimo v prevdarek našim skušenim voditeljem, ki bodo gotovo za pravi čas našli tudi pravo besedo in pravi korak. Tudi tega ne bomo popraševali, so li v tem oziru že kaj sklenili, ali ne, in kakšni so ti sklepi, opomniti hočemo le na izjavo, s katero so bili stopili lansko leto v deželni zbor, in ki se glasi:

„Živo obžalovaje, da sl. ministerstvo vloge naše od 18. avgusta lanskega leta, v kateri smo prosili razpusta sedanjega deželnega zbora,

Flavija.

Prizori krščanskega življenja iz četrtega stoletja.

A. Hurel. Pred. Vilinski.

VII.

Schisma erat inter eos.

(Dalje.)

O ravno tem času je Flavija boléhala v Rimu.

Od dne, ko je omedlela vpričo Pretekstata, ki je pa omedlevo natorni šibkosti pripisoval, jo je tresla skrivna mrzlica. Hitro, nerazložno, neprimerno oddaljenje Eusebijevo je tudi njo pahnilo v veliko žalost. Skrivati jo je skušala, ali to prizadevanje jo je še bolj slabilo.

Nemirnega očesa je gledala Emilija svojo hčer, ktere se ni upala zaupljivo nagovarjati. Glede rodovine, glede javnega mnenja se mati ni lahko ustavljala Flavijanovemu delovanju in Pretekstatovim željam. Kako jih je pa mogla po drugi strani pospeševati, dobro vedoča, da so take namere njeni hčeri, kar morejo biti zoperne. Dasi je poznala, kaj Flavija misli o Eusebiju, si vendar ni upala o tem ziniti, kajti potem bi bila morala to misel ali podpirati ali podirati.

Da bi bil saj Eusebij prisóčen! Znabiti, da bi bilo mogoče stvar dovoljno razmotati, pa bil je nenavzočen in to mu je bila največja krivica, ker je nakane sovražnikov svojih pospeševal.

Blaga pa slaba gospa se je tako spozabila, da je prav goreče želela njegove vrnitve, ubežnikove, kakor ga je Flavijan imenoval, ne pomislivši, da njegov prihod bi zapredenost še le pomnožil.

Okoliščine pa so ji na poli pota naproti prišle.

V rimski cerkvi so bili izbuhnili nepokoji. Papež Feliks je bil umrl in njegov naslednik je postal Dámas, pa ne tako lahko. Papež pred Feliksom je bil Libêrij. Ker je bil pa Libêrij v Sirijo pregnan ob času arjevskega cesarja Konštancija in ker en del Rimljanov ni hotel biti brez škofa, postavili so mu namestnika v Feliksu, zoper kterega se je upirala druga stranka. Ker njega ni pripoznala, po njegovi smrti tudi njegovega naslednika ni hotela; od tod prepri in spletke zoper Dámasa.

Stranka „čistih“, tako so se nasprotniki zvali, je nabirala številnih privržencev pod pretvezo cerkvenega reda in teptanih pravic. Kakor se zmerom rado godi, pridružila se je

tudi vsakovrstna sodrga, ktera se briga za vse drugo, le ne za pravico: častilakomni, dražljivi človečeti, rekši, da tirjajo in branijo stare pravice. Nekteri prepirljivi, nestrpljivi duhovščani netili so razburjenost. Vsakršna sredstva bila so jim dobra in pravična. Hrumeli so po cestah skozi mesto, obiskavali javne prostore, zbirali prosto ljudstvo, sipali denar ali prazne obljube, vabili celó sleparje in voznjače. Bili so že zadovoljni, če tudi niso imeli nabrani nikake pameti, da so imeli saj krepke glasove in pa dokaze v pesteh. Vse eno jim je bilo, ali je kdo krivoversk ali pravoversk, pogan ali kristjan, glavna stvar je bila, da ni bil Damasove strani, ampak da je, kakor so djali stari, „unguibus et rostro“ potegoval se za Ursina.

Damas je bil le izvoljen papež. Moral je biti še posvečen. Njegovi so poznali imenitnost tega obreda, da se pri ljudstvu njegova pravica potrdi. V ta namen so se imeli sniti v basiliki sv. Lavrencija, da ondi ostijski škof svoje neobhodno potrebno posvečenje izvrši.

Na to novico se vzdigne velik nemir med ursinovci. Zbrati se, po svojega varovanja Ursina hiteti, vleči ga v siciniansko basiliko, tiburskega škofa po zvijači ravno tje privedi

ni še rešilo, če ravno smo, sklicevaje se na zborove zapisnike od 16. in 20. septembra 1878. l. temeljito dokazali ilegalnost njegovo, stopimo v zbor s sledečo

I z j a v o.

Visoka vlada sedanja razodela je v vsem svojem postopanju resno voljo, da hoče pravična biti vsem narodom ter na tej poti napraviti spravo med njimi in ustanoviti notranji mir, Avstriji tako silno potrebni.

Al ker se jej zarad mnogostranskih zaprek od prav tiste strani, ki se ustavoverna zove, žalibog! dozdej ni še posrečilo, doseči oni cilj, ki je vsacemu pravemu Avstrijanu jako milo in dobrodejno izražen v prestolnem govoru, s katerim je presvitli Cesar blagovolil odpreti sedanji državni zbor, — in ker bi se nam zastopnikom vedno lojalnega slovenskega naroda utegnulo očitati, da v tej važni dobi izostavši iz deželnega zbora delamo zadrege navedenim blagim vladnim nameram, zato si smatramo za dolžnost patriotizma, da potrpežljivi se udeležimo še tega zborovanja, ki ima med drugim določiti proračun celó za leto prihodnje, katerega osoda danes še skrita leži v Božjih rokah, nadejaje pa se, da bode visoka vlada med tem časom v predručenem volilnem redu za zastop deželni kranjski in v svobodnem gibanju volilcev iskala sredstev in jih tudi našla, odstraniti sedanji deželni zbor, ki se gledé na ogromne nepostavnosti, ki so ga stvarile, in z ozirom na naš narodni zastop v državnem zboru nikakor ne more imenovati pravi zastop naše domovine.

Stoječi tedaj na istem stališči, ki smo ga lani v svoji peticiji do slavnega ministerstva izrazili, stopimo podpisani za zdaj v ta deželni zbor edino le iz gori navedenih patriotskih ozirov ter se hočemo udeležiti njegovih obravnav.

V Ljubljani 8. junija 1880."

Ta izjava je tako jasna, da ne potrebuje nobenega pristavka. Naši poslanci so takrat možato govorili, in žalili bi jih, ko bi jim hotli podtikati, da sedaj ne bodo enako možato ravnali. Začetek je deloma že storjen; kakor smo že zadnjič poročali, je dr. Janez Bleiweis pri deželnem predsedništvu vložil prošnjo,

naj blagovoli ministerstvu sporočiti, da ga odveže časti glavarjevega namestništva; naš skušeni voditelj je storil to gotovo po resnem prevdaku (in že zdaj smemo skoraj soditi, da bo le sledila odpovedi gledé namestništva tudi odpoved gledé poslanstva samega. Ako pa g. dr. Bleiweis to stori, ga drugi naši poslanci gotovo ne bodo popustili ali desavuirali, ampak njegovi odpovedi bodo sledile še druge. Naš deželni zbor ostane sicer še zmirom sklepčen, ako bi se ga noben naroden poslanec ne vdeležil, in bo toraj tudi brez njih lahko zboroval. Morda bo še hitreje svojo nalogo dovršil, ker ne bo nobenih ugovorov in nobenega nasprotovanja, za deželo pa bo pač vse eno, ker smo se pri prejšnjih zborovanjih zadostno prepričali, da je nemškutarska večina podrla in zavrgla vse še tako potrebne in koristne nasvete narodnih poslancev.

Politični pregled.

V Ljubljani 16. avgusta.

Avstrijske dežele.

Vlada misli zopet nekaj novih udov v gosposko zbornico poklicati, ker je sedem „gospodov“ umrlo, in se morajo nadomestiti. Imenovanih bo toraj zopet kakih deset ali dvanajst novih udov v gosposko zbornico. Mi hočemo upati, da bo Taafe posnemal izgled svojih ustavovernih prednikov in poklical k temu poslu le svoje privržence.

Volitve na Hrvaškem, ki se ravno zdaj vrše, dale bodo, kakor je videti, sedanji vladi in banu Pejačeviću precejšno večino. V Zagrebu je vlada zmagala v vseh treh okrajih, v tretjem je bil voljen ban sam. Neodvisna, to je prava narodna stranka je zmagala v Jaski, v Karlovcu, v Varaždinu, v Koprivnici, v Djakovu in še na več krajih. Starčevićanica sta do zdaj samo dva voljena. Vladen pritisk ne uradnike je velikansk.

Grof **Richard Belkredl** (Slovan) je imenovan za predsednika upravnega sodišča. Nemškoliberalci so hoteli na to mesto uriniti svojega **Stremayra**, znanega neprijatelja Slovencev, pa se jim ni posrečilo.

Deželna zbora **gališki in štajarski**

že zborujeta. Letošnje zasedanje gališkega zbora utegne važno postati gledé na predloge, ki jih ima pretresati, namreč razsodbo o premembri uprave, mnoge gospodarske zadeve, ustanovo deželne kreditne banke, šolske zadeve itd.

Iz **Bukovine** se poročajo o volitvi deželnega poslanca v Radovici (Radauz), kako je zmagal ustavoverni ali judovski kandidat. Pravih Nemcev je namreč v deželi malo, ampak judje se štejejo za Nemce in ustavoverce, ter v imenu „nemštva“ in „države“ strahujejo Rumunce in Rusine. V Radovici se je postavil okrajni glavar Keschmann na stran judov, ter hudo pritiskal na revne, od njegove milosti odvisne volilce, da je narodni kandidat Pitey propadel, akoravno se je pred volitvijo za trdno mislilo, da bo Pitey voljen. Tako se premeškost sedajne vlade kaže tudi v Bukovini, kjer smejo okrajni glavarji delati proti vladi prijaznemu kandidatu, kjer „ustavoverstvo“ recte judovstvo še zmirom v imenu države strahuje prvobitne gospodarje, Rumunce in Rusine.

Kakor pri nas, tako se tudi v **Bukovini** prav nič ne spominjajo svojih obljub, ter pusté tamošnjim judom in maloštevilnim Nemcem gospodariti, kakor hočejo in Rumunce pa Rusine zatirati. Nemškutarski šolski svet deluje naprej v nemškem smislu, kakor pod Giskro, ter nastavlja profesorje, ki še deželnega jezika zmožni niso.

Vnanje države.

Mnogo važnosti se pripisuje prekuciji v **Egiptu**. Kakor smo že zadnjič poročali, obkolilo je 4000 vojakov podkraljevo palačo, ter ga prisililo, da je moral odpustiti vse sedanje ministre. Ti so se bili vojaškim poveljnikom pa s tem zamerili, ker so svetovali podkralju, naj velik del svoje vojaščine razpusti, toraj tudi množico častnikov. V skrbi za svoj kruh so častniki predrzno prekucijo porabili, da si utrdijo svoj stan, ob enem pa pod kralja prisilili obljubo, da bo vojsko namnožil na 18 000 mož. Stvar pa bi ne bila tolike vsžnosti, ko bi zadevala egiptovsko deželo samo; ker se pa vtikajo vse evropske vesile v to reč, zato zna postati še stalna rubrika v predalih dnevne politike. Na egiptovsko deželo prežé Angleži in Francozi, nekaj zavolj nje

in ga ne spred oči spustiti, vse to je bilo delo nekaj ur. Tam so se posvetovali ali velikoveč sklepali v hrupnem šumu. Izvolitev Damasa bila je kot neveljavna oklicana in vsa njegova stran izobčena.

Pa kmali se zunaj začuje strahovit ropot. Krepke glasove je bilo slišati zasramujoče in preteče. Damasovci so, ki hočejo vse zabraniti, da nebi jim bilo potem popravljati treba, kar bi bilo težavneje. Od ure do ure raste množica. Že bije in tolče po vratih basilike. Ursinovci se znotraj zagromadijo, z velikim ropotom valivši proti uhodom cerkveno stolovje in za vse prijemši, kar bi jim služilo za orožje. Nekteri skušajo izhoda si dobiti, a povsod so odrinjeni. Diskona Lup in Amancij, na pogodbo venkaj poslana, vrneta se krvava. Obleganci njuno kri zagledavši obdivjajo. Sedaj še le mečejo skozi okna in pregraje na napadnike, kamene, hlode, kole, drogeve, posode. Razkačenost damasovcev bila je velika: Ursina, kričali so, Ursina nam dajte! Že se pripravljajo basiliko zapaliti, kar zaškrtnjejo vrata in siloma si obleganci delajo gaz skozi drhal. K sreči se prikaže prefekt Valencij z oddelkom straže, ki razsajavce razpodi.

Ta dogodek se kmali zve po okrajinah in kristjanske občine jako vznemiri. Saj je

šlo tukaj za najmenitnejše prašanje, o katerem so se zanimale vse cerkve, za pravoslavnost ali razkolnost.

Velika večina je bila za Damasa. K temu je največ pripomogel škof oglejski. Ker je bila veljava njegova velika, so ga silili, da izreče svojo misel. Pisanje pa, ktero je bilo v ta namen objavljeno, je zbudilo v Rimu in po vsem katoliškem svetu neznansko čudenje. Z nenavadnim vzletom in ognjevito zgovernostjo bili so ursinovci v tem pismu zavrženi. Od začetka so ljudje strmeli in ker pisma, dasi je nosilo škofov podpis, niso mogli njemu prisvajati, so se vprašavali, kdo da je pisatelj. Mnogi so deli, da je podtaknjeno. Le Eusebijevi prijatelji se niso motili, poznajoči njegovo vznešeno, gorečo pisavo. Sicer se je pa imela stvar kmali razjasniti.

Ne dolgo na to bil je zbor sklican v Oglej, da se pravica izvolitve enega ali drugega dožene in preprič odstrani.

Damasovi neprijatelji iskali so, da mu škodijo, kolikor največ mogoče. Bali se niso nobene krivice. Vsak sredeč, vsaka pomoč je bila dobra. Dolžili so ga mnogih hudodelstev, celo prešestva. Taka nesramnost je premogla Eusebija, da javno stopi na borišče, da se za obrekovanega potegne in brani papežovo stvar.

Od dne, ko je veliki rimljanski govornik strele svoje razljutenosti vihteč metal proti Vêru, ni bilo slišati mogočnejše branitve, ali, če hočemo, zatožbe. V trenutku se je stvar premenila. Eusebij ni bil več zagovornik, branitelj; kakor sodnik je stal pred visokim zborom. Obe stranki sta ga priznavale razsoditelja.

Po daljnem in pretresljivem naštevanju in obravnavanju dogodkov, ko je bil zbor v stanu, da izreče nepristransko sodbo, sklene govornik z dokončnim mahljejem razdorosejavce osramotiti.

„Pripeljite, rekel je, toživce in toženca pred me“.

Prvi so bili prec upeljeni. Najprvo se prikaže Volkač, katerega obnašanje je ime njegovo zaznamljalo. Eusebij, z govornice doli zahteva, da mu odgovarja.

„Prizezi, je rekel, da je Damas kriv dolženih hudobij“!

„Prišežem“.

„Pri kom prisegaš? Pri shodnici ali pri cerkvi, pri Mojzesu ali pri Kristusu“?

„Pri Mojzesu“.

„Zakaj si pa Kristusa zapustil“?

„Prišežem pri Kristusu“.

natorne bogatosti, nekaj zavolj ugodne kupčijske lege. Angležem je za prosto zvezo z Indijo skozi sueški kanal, katera je le potem dobro zagotovljena, ako dobé Angleži v svojo oblast egiptovsko deželo; Francozom pa je tudi za svetovno kupčijo, v drugi vrsti pa tudi zasedanje cele severne Afrike, ki so ga v Algiru pričeli, ter ga zdaj v Tunisu nadaljujejo. Komaj se je zvedelo o tej prekuciji, že se angležki in francoski listi prepirajo, kdo ima prvo pravico, zasesti Egipt in narediti tam mir. Da je dežela v neredu, vidi se pač jasno iz tega, da zamore krdele vojakov strahovati kralja samega in da se sploh kaj takega podstopijo, je že slabo znamenje za egiptovsko vlado. Vse kaže na to, da bo tudi ta mohamedanska dežela prišla pod evropsko oblast, samo da se ne vé, ali bo pripadla Angležem, ali pa se bo v prazumljeni vsih oblast kako drugače ukrenilo. Francozi so zato, naj bi se dežela skupno z angležkimi in francoskimi vojniki zasedla; Angleži pa bi radi deželo samo za se pridobili. Ker pa sami menda nemajo dovolj vojaške moči, ali pa ker se bojé zavisti in vtikanja drugih velesil, zato se izrekajo za to, naj bi turški sultan kot vrhovni glavar Egipta naredil mir v deželi. Ta predlog pa se nikomur ne dopada, ker bi vsled tega jenjala neodvisnost Egipta. Angleži pa si mislijo: naj le Turki zasedejo Egipt, saj turška država tako razpada in kedar nje zadoja ura pride, bomo že našli priliko, da si bomo deželo prisvojili. Druge vlasti pa se sklicujejo na berlinsko pogodbo, ki strogo določuje obseg sultanovega gospodarstva. Vidno je toraj, da bodo imeli diplomati z Egiptom v bodočih mescih dosti opraviti, in znajo se iz tega izcimati veliki dogodki. Kakor nalašč sta se sošla v Danzigu cesarja nemški in ruski, in gotovo je, da bo tudi ta stvar v razgovor prišla. Če morda izhodno vprašanje ni dalo povoda k temu shodu, zna se vendar zdaj z gotovostjo trditi, da vladarja nemški in ruski pretresujeta egiptovsko vprašanje, in več ko verjetno je, da ne bosta prepustila lepe dežele egiptovske brez ugovora niti Angležem, niti Francozom. Vsakako utegne ta stvar zanimiva postati.

„Zakaj si ga izdal, da se k Mojzesu obračaš?“

Volkač omolkne. Ta molk porabi Eusebij brez usmiljenja.

„Častitljivi škofje, govorite, kaj bote verjeli pričanju takega psa, ki se vrača k temu nazaj, kar je izgojtal.“

Na to pride Evodij. Trpka zaničljivost ga sprejme.

„Zavist te je oslepila, mu reče Eusebij. Damasa dolžiš tega, česar sam zastoj storiti želiš. Tvoje pričanje je polovičarsko, ker si sam polu moža.“

Skopljenec Evodij obstane, nevedoč kaj bi in po zboru se zlega glasen posmeh.

Stvar je bila že dosti obravnavana in prebesedena in torej sklepavna. Eusebij pa še tirja, da se toženec zasliši.

Samo njegova prikazen je bila dosti. Njegova častitljiva starost, sedemdesetletna, beli lasje, ta starina je prosil zbor, naj preišče vse njegovo življenje, celo njegovo mladost; to je bilo dovolj zgovorno pričanje. Iz vseh prave glasi: izobčenje Ursinu!

Zmaga Eusebijevega je bila popolnoma.

(Dalje prih.)

Izvirni dopisi.

Iz pod Nanosa, 14. septem. Facta concludential „Sl. Narod“ se je Snožeškimi v ovčjo kožo skritim nemškutarjem menda nevedoma že obilokrat na limanice vsel. Pojasnilo, v včerajšnim listu „Sl. Naroda“ „iz pod Vremšice“, se je tudi v nemškutarskem gnezdu v Snožečah izleglo. Mi občujemo kot bližnji sosedje premnogo sè Snožečami, a nismo še od nobenega zdravniško-veščega čina od sedanjega Snožeškega zdravnika čuli. Tudi to nam ni znano, da bi g. zdravnik zastoj bolniške obiskoval, ampak si svoje poti vselej in povsod zarajtava. Če je g. Saurau res tako vešč zdravnik, kakor ga tako zvani „Podvremščan“ v „Sl. Narodu“ hvalisati hočejo, bo prihodnost kazala. Vsakako se je pa „Slov. Narod“ prenaglil, da tistega g. Saurau-a zdaj pod svoje peruti stavi, katerega je pred par leti kot zvestega pristaša Kamniškega Keclj-na s tako silo preganjal, in kateri je moral pred par meseci Mokronog radi svoje prirojene protinarodnosti zapustiti, kar je sam tudi črno na belem priznal.

Iz Trsta, 14. septembra. (Razno-terosti.) Vsakemu za politiko zanimajočemu se človeku je znano, kako je tukajšnja italijanska večina mestnega zbora nesramno izbacnila v V. okraju izvoljenega dr. Bizjaka. Zakaj? To še dan danes nihče ne ve. Zastopniki polit. društva „Edinosti“ so vlado prašali, kaj da misli na tako neopravično ravnanje učiniti, ali misli druge volitve razpisati, toda vlada je obljubila, da volitev ne razpiše, ker drugo leto so tako volitve za Trst in okolico razpisane in da bode mesto izprazneno pustila.

To je vlada obljubila zastopnikom političnega društva „Edinosti“, ali držala pak ni obljubljene besede, ampak dala se je pregovoriti od g. Burgstallerja, kateri vedno hoče, da bi bil dvakrat voljen v mestni zastop in da bi si za drugo leto zagotovil sedež v zboru. Delal in koledoval je okoli vlade tako dolgo, da je volitev za 5. okraj razpisala, s tem pogojem, da bode oni kandidat izvoljen, katerega je g. Burgstaller postavil. Ali človek obrača, Bog pa obrne. Volilci se niso pustili komandirati ne od Burgstallerja ne od vlade, ampak so složno in po svojem prepričanju volili — zopet g. dr. Bizjaka in s tem dali vladi veliko nezaupnico, katera je premalo strogo postopala z večino mestnega zbora in preveč v nemar pustila. Dobra bi bila ta, ako bi se vže večinam zborov dopustilo izbacovati njim neljube poslance. Ali volilci 5. okraja so popolno pokazali, da so možaki, kar so prvič naredili s svojo možato besedo, so tudi v drugič, in skazali so se, da so nepremakljivi, in da ne zaupajo ne sedanji tukajšnji oblasti, ne večini mestnega zbora.

„Triester Tagblatt“ od torka je dobro pohvalil v uvodnem članku postopanje volilcev, celo italijanski „Cittadino“ hvali v tem oziru naše slovenske okoličane. Kaj bode vlada na to učinila, se tu z veliko radovednostjo pričakuje, a kaj bode še mestni zbor naredil, to zna še znameniteje postati.

Za razstavo, katera se ima drugo leto tu odpreti, pričelo se je vendar energično delati, dosedaj se je tako delalo, kakor bi ne bilo pravega veselja, katerega tudi v istini ni; ko bi ne bilo tu nekaj premožnih mož, kateri strastno po zaslugah hrepené, bi cela stvar zaspala, ali zasluge in častilakomnost tirajo stvar naprej, pravi patrijotičen namen gotovo ne, katerega ima razstava predočiti, ker tukajšnji italijanissimi bi radi drugi stvari stavili

spomenik nego v spomin 500 letnice, kar je slovanski Trst pod mogočuo habsburško krono; bodemo videli, kak uspeh bode ta razstava imela.

O enakopravnosti narodov primorski Slovenci nič ne vemo, ostalo je vse tako, kakor pod staro nemško liberalno vlado; ni jeden korak niso storili sedanji veljaki za nas ali pak nas je vse pozabilo. Jaz si pak mislim, da glavno preglavico dela g. Depretis, katerega bi že lahko ministerstvo poslalo v kake toplice na veke, ne da bi nas zveste primorske Slovence in Slovane še vedno preziral.

Mislimo, da se bode stvar malo reševala v prihodnjem zasedanju državnega zbora, da se bode tudi na nas primorske Slovence kdo spomnil in rešil nepravicega postopanja v vsakem oziru, bodisi v šoli ali v uradu, celo zoper naše poslance; kar svoje glavno drugomisleče ven iz zborov mečejo. —r.

Domače novice.

V Ljubljani, 17. septembra.

(Šolstvo.) Na gimnazijo v osem šol s 13 razredi t. j. s 5 paralelkami se jih je oglasilo letos 731; v I. razred 201, od katerih bodo po sprejemni preskušnji 50 do 60 jih odvrgli, ker jih več prevzeti ne morejo v svoje prostore! Vidi se živa potreba druge posebne t. j. slovenske gimnazije v Ljubljani. Za suplenta je prišel g. Pavlin, g. Vrhovec pa bo imel preskušensko leto.

(† G. Martin Ivanetič), bivši in po vsem Kranjskem dobro znani učitelj na nekdanji normalni ljubljanski, je v četrtek 15. t. m. popoldne ob 4. uri v 84. letu svoje starosti umrl. Pogreb bo danes popoldne. Naj v mru počiva!

(Cecilijanski kurz.) Podučevalnega cecilijanskega kurza, ki je trajal od 12—17. t. m. vdeležilo se je 15 gospodov, med njimi nekaj učiteljev, organistov in dva duhovnika (eden goriške in eden ljubljanske škofije). Društveni predsednik dr. Jarec je s primernim govorom odprl kurz; prisustvovali so razun gg. podučevalcev takrat še nekateri drugi gg. na pr. kanonik dr. Gogala, mestni župnik Ivan Nep. Rozman, ki se zanimajo za lepo, svetišča božjega dostojno petje. Gg. vdeleževalcem se je na serce položilo, naj bodo vstrajni, naj se nikar ne dajo oplahiti, ker dobra ideja slednjič vender le zmaga. Gg. ki se s podučevanjem žertvujejo, so: Ivan Gnjezdca, liturgijo; o. Angelik Hribar, koralno petje; o. Hugolin Sattner (ki je pa že zbog začetka šol odrinil v Novomesto) navod v podučevanju petja in Anton Förster harmonijo. Upati je, da ta praktični poduk ne bo ostal brez vspeha. Obširneje poročilo prinese, menimo, strokovni list „Glasbenik“.

(Zasežen) je bil „Slov. Narod“ od srede zaradi članka o naših sodnijah v pogledu na narodno ravnopravnost. Včerajšni „Narod“ je bil zopet zasežen zavoljo notice o dogodkih v Dalmaciji, zaradi dopisa od Borovnice in neke opazke o tukajšnji gimnaziji.

(Volitev državnega poslanca v Gorici) se bo vršila dne 3. in 5. oktobra t. l. Gotovo je, da bo vnovič izvoljen grof Coronini.

(Občinska volitev.) V Trebelnem pri Litiji je bil za župana izvoljen Miha Selan, za svetovalca pa posestnika Ferdinand Burger in Jakob Snoj.

(Vojaki in dijaki.) Ljubljana je postala zopet nekaj bolj živahna. V torek so namreč vojaki od vaj nazaj prišli iz Gorenjskega; ob enem pa so došli tudi dijaki, katerim so počitnice potekle in so zopet v Ljubljano došli.

(Zelje.) Ljubljana in nje okolica se mnogo peča s pridelovanjem zelja, ki ga izvaža v Trst, Reko, na Ogersko in preko morja v Egipt. Zeljarji so z letino še precej zadovoljni in bodo zopet lep denar skupili za ta priljubljeni pridelek, ki je zlasti mornarjem neobhodno potreben, ker se v skisanem stanu ne pokvari. Sto glav se plačuje po 2 do 3 1/2 gl.

Razne reči.

— Duhovske premembe v ljubljanski škofiji: Preč. g. dr. Janez Gogola pride za vodja v bogoslovje, č. g. Tomaž Zupan pa za vodja v Alojznico. Č. g. Matej Klun pride za beneficijata v Šmarten pri Litiji, č. g. Miha Arho pa za kaplana v Škofjo loko. V lavantinski škofiji: Č. g. Pavel Hrovat gre za kaplana v Slivnico; č. g. F. Šrol, župnik v Ljutomeru je postal duhoven svetovalec, čast. g. Janez Janc, skoz 41 let župnik v Solčavi pa je 12. t. m. 72 let star umrl. R. I. P.

— Slovoſtvo. Slovensko Berilo za oſmi gimnazijski razred. Izdal Dr. Fr. Mikloſiſč. Druga nekoliko predelana izdaja. Vredil J. Navratil. Odobrilo viſ. c. kr. miniſterſtvo za bogočaſtje in uk. Na Dunaju. Založil Karol Graeſer. 1881. Velja vezana 72 kr. — Tako ſe glasi novi naſlov knjigi, ktera je v prvem natisku poſla. V kratkem čaſu napravila ſe je druga, pač boljša izdaja, daſi je bilo za-
prek mnogo. Ker ſe znatno ni ſmela ločiti od prve, je ſprejela le nekaj več ſlovenſkih piſateljev vže zamrlih, in ſo ſe opuſtile le nektare manj potrebne ali koſiſtne ſtvari. Kolikor ſe na prvi pogled vidi, je vendar mnogo pripravnjejſa. Kaj več o njej pozneje.

— Pri Glarusu v Švici se je odtrgal velik kos gore ter zasul celo vas, ter je poginilo okoli 200 ljudi pod razvalinami.

— Velik gospod, pa velik slepar. Iz Prage je te dni zginil veliki trgovec Abeles, jud in kupčevalec z lesom, žitom in hmelom. Zapustil je pol milijona dolgov, ter opeharil na stotine ljudi. Še zadnje dni pred odhodom, ko je že vedel, kaj bo naredil, je kupoval od kmetov in posestnikov žito na upanje, ter ga za gotov denar precej naprej prodal. Dokazano je, da je samo v enem dnevu 6000 hektolitrov pšenice prodal. Tudi je delal ponarejene menjice, katerih ima samo „Reichenberger Bank“ za 50.000 gld. Ko si je na sleparsk način veliko gotovega denarja nakopičil, pustil je vse svoje dolgove, ter zginil iz Prage, kdo ve kam. Telegrafirali so na vse kraje za njim, pa vprašanje je, če bodo zvitega juda zasačili. — Pred kratkim časom je bil Abeles še velik gospod, vsak se mu je odkril, veljal je za bogatega in poštenega.

— Amerikanska konkurenca nam škoduje na dvojen način, prvič naravnost, ker nam odjemlje trge, kamor smo prej svoje

pridelke prodajali, drugič pa posredno, ker se je Nemčija zavoljo nje obdala s colnimi mejami, ki nam delajo 60 milijonov škode vsako leto. Severna Amerika je l. 1880 izvozila za 452 milijonov. Prisvojila si je Amerika najprej angleški trg, kjer je nastopila z obilnim in cenim blagom. Anglija uvaža 60 milijonov centov pšenice, sama je pridelala pa le 30 do 40 milijonov centov. Največ pšenice kupuje iz Amerike; vsled tega je cena pšenice padla, še bolj pa vrednost angleških posestev in kmetij, in iz tega je nastala nezadovoljnost na Irskem, ker angleški lastni pridelek ni imel več cene, toraj tudi posestvo ni dosti neslo, najemniki niso mogli več shajati. Francozka dežela dobiva več ko polovico tistega žita, ki ga povžije, iz Amerike. Tudi v Švico in Nemčijo zahaja že amerikansko žito. Vsled tega Rusi, Ogrji in Rumunci svojega žita nemajo kam prodati. Rusija izvaža za polovico manj žita ko v prejšnjih časih. V Anglijo ga pošilja le še tretjino od prej. Anglija je dobivala prej svojo potrebno pšenico iz Rusije 26%, iz Nemčije 20%, iz Amerike 27%. Zdaj pa uvaža že skor vse žito iz Amerike. Tudi so prej Nemci, Ogrji, Rusi, Poljaki, Madjari svojo živino prodajali na Angleško, zdaj je pa ta kupčija nehala, ker Amerika dovaža v London bolji kup suho in tudi že frišno meso, kakor tudi živo živino. L. 1875 prišlo je samo 299 volov iz Amerike na Angleško, l. 1879 pa že 71.794, nasprotno pa je v isti primeri padla živinska kupčija Nemčije, Rusije in Avstrije, Avstrija izvaža za polovico manj govedine (l. 1877 še 181.000 volov, l. 1880 le še 94.900 volov), škode ima pri tem za 34 milijonov. To je Ogerska najhuje občutila.

Druge pomoči proti tej nesreči ni, ko da se kmetom davki znižajo in da se tarife železnic zdastno znižajo, da bodo zamogli naši kmetovalci svoje pridelke še bolji kup v London in Pariz dati, ko Amerikanci.

Hiša

Je na prodaj pri sv. Florijanu št. 4, z enim nadstropjem, v dobrem stanu, prav po ceni. Več se izve na Žabjeku št. 6. (2)

Telegrafične denarne cene 16 septembra.

Papirna renta 76.60 — Sreberna renta 77.45 —
Zlata renta 93.80 — 1860letno državno posojilo 133 —
Bankine akcije 833 — Kreditne akcije 362.— — London
117.— — — Cea. hr. cekini 5.95. — 20-frankov 9.36.

Važno za vsako hišo!

Cela mizna oprava iz britanskega srebra
za le 8 gld.

Elegantno delo, ne zaruja, in se **vedno tako ohrani**, v podobi in barvi pravega srebra, in je najboljša tvarina za mizno opravo, razun srebra. Za 8 gl. se dobi cela mizna oprava iz **najboljšega** britanskega srebra. Dobri stojimo, da ostane oprava vedno bela.

6 nožev iz britanskega srebra, 1 boni kladivo, ali ostane
6 vilic iz britanskega srebra, fina in težka roba,
6 žlic iz britanskega srebra,
12 žličice za kavo, iz britanskega srebra,
1 mlečni zajemnik iz britanskega srebra,
1 zajemalnik za juho iz britanskega srebra, težko, dobro blago,
2 lepa svečnika,
3 jajčne posodice,
6 tac, lepo izdelane,
1 posoda za poper ali sladkor,
1 presejalnik za čaj,
6 tačice za nože in vilice

51 kosov.

Naroči se proti poštneemu povzetju, ali pa da se denar naprej pošlje.

Zaloga britanskega srebra

C. Langer.

Wien, II. obere Donaustrasse 77.

Opomba. Komur bi oprava ne ugajala, pošlje naj jo v 10 dneh nazaj in bo dobil svoj denar nazaj razun poštних stroškov.

Važno za vsako hišo!

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.